

УДК 581.524

Ст. наук. співроб. В.П. Ткачик, канд. біол. наук;
наук. співроб. Г.В. Боднарчук – Інститут екології Карпат НАН України

ФЛОРОНАСЕЛЕННЯ ЗАПОВІДНОГО УРОЧИЩА "ШКЛІВСЬКЕ" (РОЗТОЧЧЯ)

Наведено систематизовані дані про флоронаселення заповідного урочища "Шклівське". Акцентовано увагу на здичавілих інтродуцентах та видах, які трапляються лише на лісових дорогах та просіках. Для залучення у регіональну мережу як ключової території рекомендовано його розширити.

Ключові слова: вид, флоронаселення.

*Senior research officer V.P. Tkachyk; research officer H.V. Bodnarchuk –
Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine*

The flora composition "Schclivske" reserve (Rostochchja region)

Records about flora of the "Shklivske" reserve (Rostochchja region) are given. The attention is accentuated on the alien species and species found only on the forest roads and forest openings. It's recommended to broaden it for including in to regional system as the key territory.

Keywords: species, flora composition.

Україна є активним співучасником розбудови екомережі, на що має відповідну законодавчу базу, зокрема Закон "Про екологічну мережу України", Закон "Про загальнодержавну програму формування національної екомережі України на 2000-2015 рр." та низку інших законодавчих актів [2]. До складових структурних елементів екомережі насамперед залучають території та об'єкти природно-заповідного фонду, характеристика яких має опис сучасного стану їхньої біоти загалом і флоронаселення зокрема [5, 6].

Під час розбудови регіональної екомережі, яка зреалізовується у Львівській обл. [1], однією з перспективних ключових територій є заповідне урочище "Шклівське", яке знаходиться біля с. Старичі Яворівського р-ну Львівської обл. і підпорядковане Шклівському лісництву Рава-Руського держлісгоспу в.о. "Львівліс". Його організовано у 1984 р. в зоні курортних лісів, на частині слабзорозчленованого ступінчастого схилу останцевої гряди, характерного для Рава-Руського Розточчя. Площа заповідного урочища 10 га [4].

Основу рослинного покриву заповідного урочища становлять сосновий ліс часто з рясним підліском *Corylus avellana* L., який сформувався на дерново-слабоопідзолених піщаних дифільованих ґрунтах.

Для заказника встановлено такі фітоценози: *Pinetum coryloso (avellanae)-rubosum* (hirti), *Pinetum coryloso (avellanae)-varioherbosum*, *Pinetum calamagrostioso (epigeiosi)-rubosum* (hirti), *Pinetum vaccinoso (mirtilli)-festucosum* (rubrae);

Флоронаселення встановлено на підставі флористичних описів, виконаних під час детально-маршрутних обстежень території заказника.

У нижче наведеному списку, крім систематичних груп, за допомогою умовних позначень акцентовано увагу на здичавілих інтродуцентах (вони виділені підкресленням) та видах, які у заповідному урочищі трапляються лише на лісових дорогах та просіках (позначені зірочкою на початку назви виду). Назви видів приведено у відповідність з [3].

EQUISETOPHYTA (1 родина, 1 рід, 1 вид).

Equisetaceae (1 рід, 1 вид): *Equisetum arvense* L.

POLYPODIOPHYTA (3 родини, 3 роди, 3 види).

Aspidiaceae (1 рід, 1 вид): *D. filix-mas* (L.) Schott

Athyriaceae (1 рід, 1 вид): *Athyrium filix-femina* (L.) Roth

Hypolepidaceae (1 рід, 1 вид): *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn.

PINOPHYTA (1 родина, 2 роди, 2 види).

Pinaceae (2 роди, 2 види): *Picea abies* (L.) Karst., *Pinus sylvestris* L.

MAGNOLIOPHYTA, MAGNOLIOPSIDA (34 родини, 56 родів, 63 види).

Apiaceae (1 рід, 1 вид): **Pimpinella saxifraga* L.

Asteraceae (5 родів, 7 видів): **Gnaphalium sylvaticum* L., *Hieracium lugdunense* Rony., **H. pilosella* L., *H. umbellatum* L., **Leontodon autumnalis* L., **Solidago virgaurea* L., **Tussilago farfara* L.

Berberidaceae (1 рід, 1 вид): *Berberis vulgaris* L.

Balsaminaceae (1 рід, 1 вид): *Impatiens parviflora* DC.

Betulaceae (1 рід, 1 вид): *Betula pendula* Roth

Campanulaceae (1 рід, 1 вид): **Jasione montana* L.

Caprifoliaceae (1 рід, 1 вид): *Sambucus nigra* L.

Cariophyllaceae (2 роди, 2 види): *Moehringia trinervia* (L.) Clairv., **Silene vulgaris* (Moench) Garcke

Celastraceae (1 рід, 2 види): *Euonymus europaea* L., *Euonymus verrucosa* Scop.

Cornaceae (1 рід, 1 вид): *Swida sanguinea* (L.) Opiz.

Corylaceae (2 роди, 2 види): *Carpinus betulus* L., *Corylus avellana* L.

Dipsacaceae (1 рід, 1 вид): **Cnautia arvensis* (L.) Coult

Ericaceae (1 рід, 1 вид): *Calluna vulgaris* (L.) Hull

Euphorbiaceae (1 рід, 1 вид): **Euphorbia cyparissias* L.

Fabaceae (2 роди, 3 види): **Trifolium pratense* L., **T. repens* L., **Vicia cracca* L.

Fagaceae (1 рід, 1 вид): *Quercus robur* L.

Grossulariaceae (1 рід, 1 вид): *Grossularia reclinata* (L.) Mill.

Hypericaceae (1 рід, 1 вид): *Hypericum perforatum* L.

Lamiaceae (5 родів, 6 видів): *Ajuga reptans* L., *Galeobdolon luteum* Huds., **Galeopsis tetrahit* L., **Prunella vulgaris* L., **Tymus alternans*, *Thymus puglioides* L.

Oleaceae (1 рід, 1 вид): *Fraxinus excelsior* L.

Onagraceae (1 рід, 1 вид): *Epilobium collinum* C.C. Gmel.

Oxalidaceae (1 рід, 1 вид): *Oxalis acetosella* L.

Plantaginaceae (1 рід, 1 вид): **Plantago major* L.

Polygonaceae (2 роди, 2 види): **Polygonum hydropiper* L., **Rumex acetosella* L.

Primulaceae (1 рід, 1 вид): **Lysimachia nummularia* L.

Ranunculaceae (1 рід, 1 вид): **Ranunculus repens* L.

Rhamnaceae (1 рід, 1 вид): *Frangula alnus* Mill.

Rosaceae (9 родів, 10 видів): *Cerasus avium* (L.) Moench, *Crataegus lipskyi* Klok., *Fragaria vesca* L., **Geum rivale* L., *Malus sylvestris* (L.) Mill, *Padus avium* Mill., p. *divaricata* Ledeb., *Pyrus communis* L., *Rubus fruticosus* sp., *R. hirtus* Waldst.et Kit., *Sorbus aucuparia* L.

Rubiaceae (2 роди, 3 види): *Cruciata laevipes* Opiz, *Galium album* Mill., *G. odoratum* (L.) Scop.

Salicaceae (2 роди, 2 види): *Populus tremula* L., *Salix caprea* L.,

Scrophulariaceae (1 рід, 1 вид): **Veronica. officinales* L.

Urticaceae (1 рід, 1 вид): *Urtica dioica* L.

Vaccinaceae (1 рід, 1 вид): *Vaccinium myrtillus* L.

Violaceae (1 рід, 1 вид): **Viola canina* L.

MAGNOLIOPHYTA, LILIOPSIDA (3 родини, 12 родів, 13 видів).

Juncaceae (2 роди, 2 види): **Juncus effusus* L., *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin

Liliaceae (1 рід, 1 вид): *Majanthemum bifolium* (L.) F.W. Schmidt

Poaceae (9 родів, 10 видів): *Agrostis gigantea* Roth, **Anthoxanthum odoratum* L., *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth, *Coeleria glauca* (Spreng.) DC., **Deschampsia caespitosa* (L.) Beauv., *Festuca rubra* L. s. str., *Melica nutans* L., *Milium effusum* L., **Poa. nemoralis* L., *p. pratensis* L.

Сучасне флоронаселення заповідного урочища "Шклівське" сформоване 82 видами 74 родів, 42 родин і 4 відділів. Більшість видів належать до порядку Magnoliophyta – 76, у т.ч. до класу Magnoliopsida – 63 і класу Liliopsida – 13. Інші відділи представлені 1-3 видами. У заказнику зростає 2 здичавілих інтродуценти. Видів, які трапляються лише на лісових дорогах та просіках, нараховано 28, що становить 34,15 % від флоронаселення заповідного урочища. Такі параметри оцінки флоронаселення свідчать про його бідність, а отже для функціонування заповідного урочища "Шклівське" як ключової території його потрібно значно розширити за рахунок прилеглих угідь.

Література

1. Екологія Львівщини 2007. – Львів, 2008. – 184 с.
2. Олещенко В., Мовчан Я., Парчук Г. Нормативно-правові підстави для розбудови екомережі України // Розбудова екомережі України. – К., 1999. – С. 7-12.
3. Определитель высших растений Украины. – К. : Вид-во "Наук. думка", 1987. – 548 с.
4. Природно-заповідний фонд Української РСР (Реєстр-довідник заповідних об'єктів). – К. : Вид-во "Урожай", 1986. – 224 с.
5. Формування регіональних схем екомережі (методичні рекомендації). – К. : Фітосоціоцентр, 2004. – 71 с.
6. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Головні риси екомережі України// Розбудова екомережі України. – К., 1999. – С. 13-22.

**УДК 581.526.42 (477. 85) Г.Д. Шутак; доц. В.Д. Солодкий, канд. біол. наук –
Державне управління охорони навколишнього природного середовища
в Чернівецькій області; доц. В.Я. Заячук, канд. с.-г. наук –
НЛТУ України, м. Львів**

ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ "ХОТИНСЬКИЙ"

У контексті реалізації державної політики у сфері розширення мережі територій природно-заповідного фонду та програми розвитку заповідної справи Чернівець-